

Osnova výuky českého jazyka

Cíl: žáci rozeznávají a používají slovní druhy

Opakování: V průběhu týdne budeme opakovat a upevňovat znalosti vyjmenovaných a příbuzných slov, procvičovat shodu přísudku s podmětem

Nové učivo: slovní druhy komplexně (v rozsahu učiva 5. třídy)

Info: nové časy výuky přes Skype – denně český jazyk 8:00 – 8:45, matematika 9:00-9:45, v ostatních časech možnost anglického jazyka (doplníme po domluvě s vyučující) a samostatné práce z ČJ, M a AJ, případně ČST.

Na český jazyk si připravte oba pracovní sešity. Pracovní listy vytiskněte.

V pondělí 4.1. se při českém jazyce pravděpodobně nesejdeme – porada učitelů ve škole, zadám vám samostatnou práci a pokud stihnu, přihlásím se přes Skype.

Na procvičování slovních druhů je na internetu spousta materiálů, děti mohou samostatně zkoušet (např. škola s nadhledem, pravopisně.cz, moje čeština,...)

Práce na pondělí 4.1.:

<https://www.mojecestina.cz/article/2016050601-slovni-druhy-prehled>

<https://www.mojecestina.cz/article/2016040702-urcovani-slovnich-druhu-pribeh>

<https://www.mojecestina.cz/article/2016071901-test-urcovani-slovnich-druhu-1>

<https://www.mojecestina.cz/article/2016073004-test-urcovani-slovnich-druhu-2>

Abych věděla, jak jste porozuměli větám, ve kterých jste určovali slovní druhy, odpovězte na otázky a odpovědi mi pošlete v pondělí do 12 hodin na můj mail (zuzana.derkova@zschroustovice.cz):

Nezapomeňte odpovídat celými větami:

Jak nazýváme tečky a háčky ve slovech a kdo je zavedl?

Jak se jim dříve říkalo?

Jaký druh písma používáme my?

Z kolika písmen se skládá česká abeceda?

Čím dříve lidé psali?

Kdo rozdrtil tvrdou skořápku korýšů? Čím?

Proč nemají ptáci zuby?

Kde hnízdí sovy?

Jak daleko doletí pštrosi?

Odlétají vlaštovky na zimu do Ameriky nebo do Afriky?

Úterý 5.1.

<https://www.slovnidruh.cz/> - na této stránce je přehled slovních druhů, vyrobte si podobnou kartičku, ať ji máte stále po ruce (vpravo je možnost procvičování)

<https://www.mojecestina.cz/article/2016042502-test-urcovani-slovnich-druhu-husa-liza>

1) Doplně do básničky názvy slovních druhů:

Máma, táta, Věna jsou _____.
Jaký, který, čí se ptáš? Už _____ znáš.
Nová jsou však _____, zaskakují za jména.
Chcete něco spočítat? Pak _____ musíš znát.
_____ už poznáme, pracovat je necháme.
Kdy a kde a jak se ptej? _____ si vyhledej.
_____ před jmény stojí, samy bez nich neobstojí.
Slova, věty spojit máme? _____ k tomu zavoláme.
_____ se mají k světu, často uvozují větu.
Ach, to nejlepší nakonec – _____, to je věc.

2) Ke každému slovnímu druhu uveď jeden příklad

Podstatná jména	Příslovce
Přídavná jména	Předložky
Zájmena	Spojky
Číslovky	Částice
Slovesa	Citoslovce

3) Doplně slovní druh a správné číslo, které ho označuje

Vyjadřují číslo, počet, pořadí.
Spojují slova nebo věty.
Vyjadřují city, nálady, zvuky, hlasy.
Názvy osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů
Vyjadřují, co osoby, zvířata a věci dělají.
Uvozují věty. (zvolání, přání)
Leží před slovem.
Vyjadřují vlastnosti osob, zvířat a věcí
Kde, kam, kdy, jak.
Zastupují podstatná jména.

4) Určíš slovní druhy?

Vaří, dělají, pracuje, čtu, maluješ _____
Malý, modrá, veselý, hbitá, pilná, milá _____
Prázdniny, moře, letadlo, maminka, Labe _____
Šest, půl, dvakrát, troje, první, sto, mnoho _____
A, i, ale, nebo, proto, neboť, protože _____
Pod, v, nad, u, z, kolem, s, okolo _____
Bác, bum, ach, psst, ouvej, žbluňk

Středa 6.1.

SLOVNÍ DRUHY I.

1. Urči slovní druhy.

počítač _____

ke _____

můj _____

mnoho _____

ten _____

ouvej _____

mňouká _____

frnk _____

budou _____

levný _____

ale _____

nad _____

náš _____

kočičí _____

dobrých _____

rodiče _____

je _____

tito _____

2. Mezi slovy najdi podstatná jména a nadepiš nad ně číslo 1.

Utíká, klíč, květina, letadlo, devět, po, čtete, pěšina, hrneček, krásně, pátý, listonoš, zahrada, krása, stráž, psát, slunce, mýdlový, mýdlo

3. Z přídavných jmen utvoř podstatná jména označující vlastnosti.

Např. vytrvalý – vytrvalost

Pracovitý _____

Poctivý _____

Silný _____

Čistotný _____

Veselý _____

Chytrý _____

Líný _____

4. Doplň vhodná přídavná jména, která sám vymyslíš.

Dům je _____.

Květina je _____.

Jahoda je _____.

Voda je _____.

Klokan je _____.

Já jsem _____.

Kůň je _____ . Žákyně je _____ .

5. Do vět doplň číslovky, které sám zvolíš. Číslovky napiš slovem.

Chodíme do _____ ročníku.

Mám _____ kamarády.

V peněžence jsem měla _____ korun.

Čtu v knize na _____ straně.

Chodím spát v _____ hodin.

Byli jsme rozděleni do _____ skupin.

Seděli jsme v _____ řadě.

6. Škrtni slovo, které do řady nepatří.

- a) ruka, obrázkový, tužka, počítač, jazyk, pýcha, mlynář
- b) nic, osm, několik, pátý, chytrý, jedny, dvakrát
- c) v, pod, za, před, nad, haf, za, bez

7. Doplň správně předložky: s, z, ze, pod.

Slyšeli jsme hudbu _____ rádia. Přišel tam _____ přítelem. Shodil vázu _____ stolu.

Zastavili jsme se až _____ kopcem. Veverka rychle skákala _____ stromu na strom.

Polévku jíme _____ hlubokého talíře. Vyhovíme vám _____ radostí.

8. Doplň vhodnou spojku: protože, aby, ale, že, a.

Pavel se vrhl po míči, _____ zabránil nejhoršímu.

Tonda Petra pochopil, _____ ho dobře znal.

Zdeněk hrát nechtěl, _____ dal se přemluvit.

Děti se rozhodly, _____ budou hrát všechny.

Chlapec se zmocnil míče _____ hrnul se na branku.

9. V textu najdi číslovky a podtrhni je.

Mám pět korun. Bankéř má mnoho peněz. Rybáři vylovili asi tisíc kaprů.

Jednoho kapra jsem si koupil v rybárně. Olinka si koupila dva losy po deseti korunách.

Kolik je dvakrát tři? Mám pět sourozenců. Koupila jsem si tři páry nových ponožek.

10. Doplň vynechaná slovesa.

Je-li třeba, přátelé si vzájemně _____ .

Petra správně _____ početní příklady.

_____ zítřka do kina nebo do divadla?

Medvěd _____ mezi šelmy.

Proč jsi včera _____ včas?

11. Popsanou vlastnost vyjádři vždy vhodným přídavným jménem.

Např. *pracovitý, šikovný, nebojácný, pohotový, spravedlivý, chytrý, inteligentní atd.*

Oskar se nikdy dlouho nerozmýšlí. Je _____.

Pavla se nebojí jít večer do lesa. Je _____.

Míla dovede vše opravit. Je _____.

Paní učitelka nikomu nenadržuje. Je _____.

Jana měla na vysvědčení samé jedničky. Je _____.

12. Ke slovům doplň vhodné předložky.

_____ večera, _____ večeri, _____ domů, _____ židli, _____ tátou,

_____ cestě, _____ Popelce, _____ Jirkou, _____ obchodem, _____ skříni

13. Škrtni slovo, které do řady nepatří.

- a) počítač, počtář, počítá, početník
- b) kluziště, klouže, klouzačka, klouzek
- c) cesta, cestička, pocestný, cestovní, cestář

14. Napiš, o jaký slovní druh se jedná.

Země _____ ale _____

První _____ lupič _____

Já _____ ostrá _____

Vonělo _____ crrr _____

Jejich _____ i _____

15. Doplň správný slovní druh začínající zadaným písmenem.

Sloveso Z _____ Spojka P _____

Předložka P _____ Přídavné jméno O _____

Zájmeno V _____ Podstatné jméno N _____

Citoslovce B _____ Číslovka S _____

Čtvrtek 7.1.

SLOVNÍ DRUHY II.

1. Nad každé slovo napiš číslem, o jaký slovní druh se jedná.

(Např. podstatná jména – 1, přídavná jména – 2, zájmena – 3, číslovky – 4, slovesa – 5, předložky – 7, spojky – 8, citoslovce – 10)

Hajný v chládku lesa naslouchal šepotu větru, který dělal ššš. Milý příteli! Slyšíš hudbu?

Z komína vycházel hustý kouř. V zimě bývá ve čtyři hodiny tma.

2. Z těchto podstatných jmen utvoř přídavná jména.

Vzor: *pýcha – pyšný*

Chleba _____

Bolest _____

Hluchota _____

Moře _____

Les _____

3. Doplň věty vhodnými slovesy.

Hlasatel _____ denní zprávy.

Děti _____ na koupališti.

Květinářka _____ fialky.

Čápi _____ žáby.

Zajíc _____ kůru stromků.

Petra _____ svetr.

Jiří _____ plot.

4. Podtrhej všechna přídavná jména.

traktor, kočka, veselý, ale, jede, malý, tygr, zemědělec, pět, kůň, ach, orel, pod, zedník, vysvobodil, ten, když, nese, pevný, raketa

5. Podtrhni: červeně – podstatná jména, zeleně – předložky, modře – slovesa.

Maminka a Natálka spěchají do školy.

Přines tátovi z dílny kleště.

Na jaře kvetou ovocné stromy a keře.

Ve městě žije více lidí než na vesnici.

Po poli běhají dva malí zajíčci.

6. Za předložky doplň vhodné slovo nebo slovní spojení.

Např. na vysoké věži

po _____, do _____, od _____,
s _____, z _____, ze _____,
kromě _____, o _____, bez _____,
mezi _____, pod _____, k _____.

7. Napiš vždy dvě slovesa, která začínají daným písmenem.

S _____

P _____

M _____

K _____

8. Ke každému slovnímu druhu napiš alespoň pět příkladů slov.

Spojky _____

Citoslovce _____

Přídavná jména _____

Slovesa _____

Zájmena _____

9. Vyber a doplň do souvětí vhodné spojky.

když, protože, ale, že, aby, nebo, a, proto

Babička plete Honzovi čepici, _____ mu nebyla zima.

Bud' půjdeme lyžovat _____ bruslit na rybník.

Maminka oloupala jablka _____ nakrájela je na malé kousky.

Vlaštovky na zimu odlétají, _____ u nás nenajdou dostatek potravy.

Petr slíbil, _____ mi pomůže s domácím úkolem.

_____ budeš hodný, dostaneš k narozeninám nový počítač.

Karolínka se hodně učí, _____ má dobré známky.

Maruška je malá, _____ už umí číst.

10. Škrtni, co do řady nepatří.

- a) kaluž, auto, troubí, ryba, kolotoč
- b) když, ale, a, protože, ve, nebo
- c) ostře, hbitě, trpělivě, rychlý, obětavě
- d) pěkný, padá, rozmazlená, fialová,

11. Z následujících slov si vyber pět podstatných jmen a s každým utvoř větu.

traktor, kočka, veselý, ale, jede, malý, tygr, zemědělec, pět, kůň, ach, lžíce, pod, zedník, vysvobodil, ten, oni, když, nese, kladivo, pevný, raketa

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

12. Z článku vyber vhodná slova a doplň je do tabulky k příslušným slovním druhům.

Pštrosi jsou vysokí ptáci. Včetně hlavy s dlouhým krkem měří přes dva metry. Neumí létat a patří mezi rychlé, dobré běžce.

podstatná jména	přídavná jména	slovesa	předložky	spojky

